

Przedmowa

Komentarz do Konstytucji RP, nad którym prace rozpoczęły się już w 2013 r., został opracowany według nowej, dotychczas niepraktykowanej metody, a mianowicie z maksymalnym uwzględnieniem wpływu, a więc promieniowania Konstytucji na poszczególne gałęzie i dyscypliny prawa. Realizacja takiego opracowania wymagała włączenia do zespołu autorskiego wielu specjalistów, reprezentujących różne dziedziny wiedzy prawniczej. Pozwoliło to na uwzględnienie w możliwie największym stopniu zagadnień pojawiających się na tle stosowania Konstytucji w praktyce, w związku z wykładnią i stosowaniem przepisów należących do szczegółowych dziedzin prawa. Przyjęty zamysł redakcyjny uzasadnia częste odniesienia w Komentarzu nie tylko do bogatego, ukształtowanego w okresie ostatnich 30 lat orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, ale także do orzecznictwa sądów powszechnych, Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz do orzecznictwa sądów europejskich: Europejskiego Trybunału Praw Człowieka oraz Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Konstytucja, jej zasady, wartości i szczegółowe regulacje dawno przestały już być wyłączną domeną konstytucjonalistów. Normy Konstytucji weszły w „obieg” całego systemu prawnego, stanowią konieczny i nieodłączny punkt odniesienia dla interpretacji i stosowania całości przepisów prawnych obowiązujących w Rzeczypospolitej. Współczesny prawnik, bez względu na swoją specjalizację, typ aktywności zawodowej i zainteresowania nie może dzisiaj obyć się bez znajomości Konstytucji i bogatego orzecznictwa na jej tle, ponieważ wiedza ograniczona do cząstkowej i wąskiej dyscypliny jest absolutnie niewystarczająca dla rozumienia i prawidłowego stosowania prawa. Z takim założeniem zespół redaktorski i autorski przystępował do opracowania tego dzieła. Jego ideą przewodnią było przybliżenie zasad i wartości konstytucyjnych w sposób, który umożliwi zrozumienie przez każdego prawnika, na czym polega zjawisko konstytucjonalizacji prawa i jakie płyną stąd konsekwencje dla całego procesu stosowania prawa.

Komentarz nie pomija istotnych zagadnień teoretycznych i sporów doktrynalnych toczących się na tle uregulowań konstytucyjnych, a także orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego. Walorem przyjętego w Komentarzu podejścia wydaje się być także przedstawienie genezy przyjętych rozwiązań konstytucyjnych, zarówno w nawiązaniu do poprzednio obowiązujących w Rzeczypospolitej aktów konstytucyjnych, przede wszystkich z okresu międzywojennego, jak też do dyskusji i projektów przedstawionych w toku prac w Komisji Konstytucyjnej Zgromadzenia Narodowego poprzedzających przyjęcie obecnie obowiązującej Konstytucji. Ten bogaty materiał z pewnością przyczyni się do lepszego rozumienia norm konstytucyjnych i stanowić może przydatny instrument w interpretacji poszczególnych rozwiązań.

O ile struktura opracowań poszczególnych przepisów Konstytucji jest zbliżona i oparta na podobnych założeniach, to treść komentarzy odzwierciedla własne poglądy Autorów i ich sposób spojrzenia na poszczególne instytucje.

Komentarz składa się z dwóch obszernych tomów, z których pierwszy obejmuje opracowania dotyczące Preambuły oraz przepisów zawartych w rozdziale I i II Konstytucji, w tym więc podstawowych zasad ustrojowych Rzeczypospolitej (rozdział I) oraz wolności, praw i obowiązków człowieka i obywatela (rozdział II). Drugi tom obejmuje wszystkie pozostałe rozdziały Konstytucji.

Komentarz ukazuje się w momencie szczególnie ważnym, zważywszy na toczącą się w Polsce debatę konstytucyjną. Pogłębiona i wszechstronna analiza regulacji konstytucyjnych zdaje się wyraźnie potwierdzać tezę, w jak znaczącym stopniu konstrukcje konstytucyjne i ich promieniowanie na całość systemu prawnego zmieniły kształt polskiego porządku prawnego.

Przedmowa

Utrwalona i powszechnie akceptowana praktyka konstytucyjna przyjęta na podstawie Konstytucji z 1997 r. stanowi istotny czynnik, który musi być z całą pewnością brany pod uwagę przy wszelkich dyskusjach nad ewentualnymi propozycjami zmian konstytucyjnych.

Wyrażamy nadzieję, że Komentarz okaże się dziełem przydatnym zarówno dla praktyków, jak i dla wszystkich tych, którzy zajmują się problematyką konstytucyjną od strony teoretycznej, a także spełni oczekiwania tych, którzy zaangażowani w aktywność publiczną wykazują zainteresowania zagadnieniami konstytucyjnymi.

Redaktorzy Naukowi

Warszawa, 8.7.2016 r.